

KENÉZ FERENC

Világunk történelme

*„Mi ez?” – kérdezte Ozsváth,
s rámutatott a szalámivégen
lógó madzagra.*

Már két órája
állt a sor, ott,
a Széchenyi tér sarkán,
egy tapodtat sem mozdult
senki előre,
a főtéren terjedt el
a híre, hogy valami jött,
valamit nemsokára osztanak
a Széchenyi téren, a Lacto-bárban,
s szaladtak arrafelé az emberek,
mi már akkor vagy két
órája álltunk a sorban,
na ne taszigáljon már, jóember,
hát nekem sincs több helyem,
mint magának, mit lökdösődik,
álljon ki, ha nem fér el itt
köztünk a sorban, ott kívül
van hely elég,
na de kérem, ne beszéljen
már így velem, nem én
vagyok a hibás, meglöktek
engem is hátulról, azokkal
kiabáljon, akik mögöttem vannak,
nem akarattal dőltem én magának,
nem látja, kik vannak a hátam mögött,
nézze meg azokat a nagy testeket,
nem is tudom, az ilyenek
minek is állnak sorban,
fordul ki a háj az inge alól,
ez áll sorba szalámiért,
hát ilyen pocakkal, megmondom
őszintén, én szégyellnék
beállni a sorba, nem is értem,
egyesek hogy tudnak
még manapság is
ilyen kövérek lenni,
ez ma reggel már bevágta
a maga negyed kila
szalámiját, s né, már megint itt áll a sorban,
én meg, nézzen rám,

hát lát maga húst rajtam,
 tisztára csak ing meg gatyá vagyok,
 negyvenhét kilóra fogytam,
 no, no, azért nem kellene
 magának se ennyire heveskedni
 azért, mert sovány,
 nincs-e baj a vérnyomásával,
 vagy netán cukros, mert akkor
 magának nem is tesz jót
 az ilyen kötekedés, mert hát,
 már meg ne bántsam, amit
 maga csinál, az nem más,
 mint tiszta kötekedés,
 mert hát miért írhatná elő maga
 nekem, vagy akár annak a kövérnek,
 hogy mikor álljon sorba,
 ha egyszer sorban akar állni,
 hát álljon, joga van hozzá,
 akár kövér, akár sovány.

*„Ezt itt nekem tessék levágni innen!
 Madzagot nem kérek!” –
 mondta Ozsváth a kiszolgálónak.*

A kiszolgáló először
 nem értette, mit mond Ozsváth,
 aztán paprikavörös lett,
 a kurva anyád, gondolta hirtelen,
 aztán nézte a rengeteg embert a sorban,
 aztán a kezében tartott szalámirudat,
 azon a lógó madzagot,
 s nem tudta hirtelen, mi is a teendő,
 érezte, hogy Ozsváthnak igaza van,
elméletben, de, nézte a sok embert,
 nincs igaza a *gyakorlatban*,
 nem beszélve arról,
 hogy mióta az eszét tudta, ilyen
 még nem fordult elő a
 sorban-állós idők történetében,
 nem volt rá példa, hogy valaki
követelőzzön, jóember, ne
 vacakoljon már, fogja a szalámiját,
 s menjen, nem látja, mennyien
 állnak maga mögött,
 nekem másra is tekintettel kell
 lennem, mordult
 Ozsváthra jóindulatúan, s még úgy intett
 is a késsel a kezében, hogy merre
 is menjen Ozsváth tovább,
 no hát erre viszont Ozsváth
 lett paprikavörös, maga csak

ne mondja meg nekem, hogy merre
menjek, inkább vágja le a madzagot
a szalámivégről, szólt vissza kissé
heveskedve, majd hátrafordulva,
a mögötte tolakodókat lecsitítandó,
megjegyezte, hát szalámiosztásról
van szó, nem madzagosztásról,
nem igaz? Maguk is szólnának,
biztosan, ha maguknak mérnék bele
a madzagot a szalámi árába,
nem igaz?

*A pultos erre már
meghökken, no, még csak az kell,
hogy ez a lökött pasas itt
elkezdje hergelni a népet.*

Fogja az adagját, s menjen már,
lökte oda a szalámidarabot,
úgy, ahogy volt, madzaggal a végén,
kérem a következőt, próbálta
gyorsítani a menetet, fél szemmel
a sor végét figyelve, mennyien is
vannak, hogy dekázza ki az adagokat,
hogy legalább azoknak, akik már
benn vannak az üzletben,
mindannyinak jusson,
aztán egy gyors pillantást vetett
a pult alá, hány rúd is van még
a ládában, s már vágta is a következő
madzagos darabot,
lökte is a mérlegre.

*Igenám, csakhogy Ozsváhtól nem tudtak
előrelépni, Ozsváth ugyanis nagyon
pontosan tudta, hogy panaszja elvben jogos, és
nem mozdult.*

Az úrnak igaza van, szólott
valaki a sorból, úgy középtájról,
tessék csak levágni a madzagot,
megvan az egy pillanat alatt,
ha odajutok, én is úgy kérem,
mit van úgy megütközve,
magát nem azért tette ide a párt
és a kormány, hogy ilyen-olyan
svindlivel árulja a szalámit,
nem, magát azért tette ide a párt
és kormány, hogy szalámit áruljon,

nem szalámit és madzagot,
 mit néznek úgy rám, és kérem,
 ne bökdösse a könyökömet,
 nem hallgatok, szavazzunk,
 emelje fel a kezét, aki madzag
 nélkül akarja a negyed kiló szalámit,
 no lám, akik itt elől vagyunk,
 mindannyian úgy akarjuk,
 s maguk, maguk ott hátul,
 ott az ajtónál, maguk nem szólnak semmit?
 Maguk persze most azt gondolják,
 hogy jó lesz madzaggal is, csak jusson,
 hát erre tanította magukat a párt,
 hogy ilyen megalkuvók legyenek,
 na, hát aztán jól néztünk volna ki,
 ha mi az illegalitás idején
 csak úgy meghúztuk volna
 magunkat az ajtósarkoknál,
 hogy majd a többiek, dejsze,
 akkor maguknak nem is lenne most
 se madzagjuk, se szalámijuk!

*Ozsváth bólogatott, s újra a
 kiszolgáló felé nyújtotta, mérgesen,
 a szalámiját.*

Hát mit gondol, ki maga, hogy
 így hátráltathatja a munkát? –
 szaladt ki hirtelen a pultos száján
 a mondat, amit meg is bánt rögtön,
 s végig is futott tekintete ismét
 a soron, mert hát ki tudja,
 kiféle-miféle emberek ezek,
 hátha ez most éppen azért állt
 a sorban, hogy megfigyelje,
 az üzletek eleget tesznek-e
 a nép kívánságainak, ki
 tudja, lehet, ezt a fickót éppen
 azért állították be a sorba,
 hogy levágassák vele a madzagot,
 hogy őt megfigyeltessék, hogy
 beleszámolja-e a madzagot az
 árba vagy sem, mert adott esetben
 meg éppen ebből lehet a baj,
 még majd azt fogják rá, hogy
 az ellenértéket meg haza akarta
 vinni a családjának, no hiszen,
 ha ő abból akarna meggazdagodni,
 mert ugyan igaz, haza viszi,
 no de hát abból meggazdagodni?

*Ozsváth ekkorra már azt is
eldöntötte, hogy azért se mozdul.
Csakhogy míg az elején helyeselték neki,
bátorították, ahogy fogyott a szalámi,
úgy fogytak a hívei is.*

Uram, lépjen tovább,
ne pofázzon már annyit,
mi is sorra akarunk kerülni,
szólalt meg valaki a sorból.
Mi? Nem értem. Madzag?
Milyen madzag? S mit akar
a madzaggal? Nem értem.
Jóember, hallja? Lépjen már tovább,
mindjárt este lesz, én
reggel fél hatkor már
benn voltam az öntödében,
s azóta még nem voltam
otthon. Igen, igen, maga ott
elöl, magának szólok,
mit bámul így hátra,
ahelyett, hogy örülne, hogy
maga már ott elöl van.
Lehet, nekem már nem is jut
a szalámiból, maga meg ott
totojázik, hagyja már békén
az elárusítót, hadd végezze
a munkáját, na és ha madzaggal
méri, hát akkor madzaggal méri,
már ne mondja nekem
hogy amiatt a madzag miatt
fog maga éhen halni, én
még szeretem is a madzagot rajta,
nálunk a gyerek vagy én
mindig is végig szoktuk szopogatni,
amikor már a szalámi elfogyott,
mindig jó alaposan kiszívjuk
a spárgát is, tudja, milyen jó
íze van annak, milyen jó ízű
a madzag, amikor a szalámi
már elfogyott, a múltkor mondtam
is a kisfiamnak, na öcskös,
legközelebb azt tesszük neked
uzsonnára, jó lesz az a kifli
mellé, még örült is neki,
azt mondta, hogy jó lesz, édesapám,
engedelmes, szófogadó gyerek,
még két-három év, s akkor
oda akarom venni magam
mellé az öntödébe. A párttitkárral
már meg is beszéltem.

*Ozsváth még mindig nem
lépett el a pulttól, pedig az eladó
akkor már a sokadik
mögötte állóval foglalkozott.*

Nahát ezt írja meg, újságírókám,
szólott halkan Mohos, a tudományos
táplálkozási ismereteket előadó
középiskolai tanár
(elbocsátott egyetemi adjunktus)
a mellette álló zszurnalisztának,
ezt a kis színest a hétvégi számba,
mit szól, esetleg lehetne az a címe, hogy
A szalámiszeletelés diszkrét bája, vagy
Az értelmiség útja a szalámimadzagig,
mert az a fickó ott elöl, az a madzagos,
úgy vélem, értelmiségi lehet,
már úgy értem, valami félrecsúsztott
értelmiségi, de nem annyira
félrecsúsztott, hogy most ne vette volna
észre ezt a madzagnyi rést, amin át
követelheti a maga igazát,
jó, jó, hát nem járt eredménnyel,
sőt, ha úgy veszem, igen megszegyenült,
nézze, milyen szerencsétlenül áll
ott továbbra is, a madzagos
szalámijával, a pultnál, no,
hát hőzöng még egy kicsit,
hogy ez igazságtalanság, pofátlanság,
netán még vissza is löki a szalámiadagot,
hogy ő majd feljelenti a pultost,
ésatöbbi... A többit ismerjük...
Maga, újságírókám,
maga elfogadja majd a madzagot,
ha odakerülünk?

*Ozsváth záróráig pörölt,
akadékoskodott, vitázott, hadonászott
elöl a pultnál. Hogy a szabályok, a törvény,
a jogrend. De már nem törődött
vele senki.*

Hát persze, ütött a homlokára
a zszurnaliszta, hát persze, hogy az,
hát persze, hogy értelmiségi,
ismerte fel hirtelen Ozsváthot,
s rögvést felrémlett előtte a
nagynevű irodalmi kör, ahol annak
idején, persze, persze, jó húsz
évvel ezelőtt, Ozsváthot mint
tehetséges fiatal íróként bemutatták,

egészen jó novellákat írt, mindnek
nagyra törő hősei voltak,
óceánkutatók, csillagtérképészek,
tényleg, nem is tudja tulajdonképpen,
hogymi is lett azóta ezzel az
Ozsváthtal, elvégezte egyáltalán
az egyetemet, valami zűr volt
körülötte, ez biztos, erre határozottan
emlékszik, még talán könyve
is jelent meg annak idején,
mindig makulátlanul tiszta
A/4-es lapokkal járt a hóna alatt,
jóval később tán még azt is hallotta,
hogymi kirúgták valahonnan, s
hogymi a papírhulladék-begyűjtőnél
dolgozik, no de ez már nem biztos,
kissé önfejtű volt, úgy emlékszik rá,
ez tény, hát ni, most is milyen
nagy feneket kerít ennek a
szalámi-dolognak,
csóválta meg a fejét
az újságíró. Nemsoká ő következett.
Ozsváth még mindig
ott állt a pultnál.
Nem köszönt neki.
Meg sem ismerné.
Fizetett, s aztán
elindult hazafele, kissé
gondterhelten, mert
ő volt a másnapi
vezércikkíró.

*Este a ház előtt összeverve
találták meg Ozsváthot.
Ott feküdt egy sötét bokor tövében.
A kezében egy madzagos szalámivéget
szorongatott. Össze volt rágva.
Valami kutya vagy
macska járhatott arra.*